

PROJEKT ZVÝŠENÍ STABILITY LESNÍCH POROSTŮ NA LIBERECKU



Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor
sídlo: Vaňurova 465/20, 460 01 Liberec 3
kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3
IČ: 467 460 30
zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem
tel: 605 701 503
email: jizerky@ecn.cz
web: jizerky.ecn.cz

Základním problémem ochrany přírody a krajiny v České republice zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů, ale také snížená ekologická stabilita. Snížení rozmanitosti a početnosti původních druhů je důsledkem devastace krajiny a přírodních zdrojů našeho území v posledních desetiletích.

Nevhodný způsob hospodaření a znečišťování životního prostředí se odrazil i na stavu našich lesů. Celkově byly lesy a lesní půdy ve střední Evropě postiženy degradačními vlivy v důsledku intenzivního dlouholetého působení emisí a kyselých dešťů. Tyto negativní dopady průmyslových vlivů byly v našich podmínkách umocněny systémem obhospodařování lesů, který byl dlouhodobě zaměřen na jednostrannou podporu dřevoproductivní funkce. Důsledkem jsou dnešní převážně monokulturní lesní porosty s výrazně sníženou odolností proti biotickým i abiotickým vlivům.

ZÁMĚRY A CÍLE PROJEKTU

Po dlouhém období pěstování stejnověkých monokulturních lesních porostů za významného použití holosečného způsobu obhospodařování dochází v posledních letech v rámci České republiky k opětovnému návratu využívání jemnějších způsobů hospodaření v lesích. Vzhledem k významně změněné druhové, věkové i prostorové skladbě lesních porostů je nezbytné nejprve definovat cílový stav lesa a následně s ohledem zejména na stanovištní (typologické) podmínky a funkční zaměření provádět postupnou přestavbu současných lesních porostů, která zahrnuje úpravu jejich druhové skladby i změnu struktury porostu přechodem k odlišnému hospodářskému způsobu.

Podrostní způsob nebo dokonce jednotlivě až skupinovitě výběrný způsob bude mít vzhledem ke své velké variabilitě a plastičnosti v podmínkách vybraných lesích na Liberecku nejširší využití a to zejména v částech lesních porostů, kde výrazně převažují ekologické a environmentální funkce nad funkcí produkční. Jedná se tedy o nekomerční projekt realizovaný v obecních lesích.

Hodné zřetele může být i to, že hospodaření uvedených obecních majetků je vedeno převážně nepasečně v duchu zásad Pro Silva s preferencí výběrného principu.

V textové části LHP jsou formulovány hospodářské cíle vlastníka takto:

Obecným cílem hospodaření v lesích je dosažení stability, trvalosti a vyváženosti plnění všech funkcí lesa. Předpokladem pro jejich dosažení a udržení je respekt k lesu jako ekosystému se složitými vazbami.

Mezi důležité prostředky k dosažení cílů patří hospodářské postupy směřující ke zvýšení věkové, druhové a prostorové strukturovanosti porostů, zejména:

- Úrovňové strukturální probírky
- Využití pestřejší škály stanovištně odpovídajících druhů dřevin při respektování jejich ekologických nároků
- Využití podsadeb u dřevin snášejících zastínění
- Těžba jednotlivých stromů s ohledem na jejich optimální zralost
- Využití přirozených procesů, především přirozené obnovy a schopnosti autoredukce

Zásadní vliv na hospodářské cíle vlastníka má míra poškození lesa přirozenými životními projevy zvěře (okus, ohryz, vytloukání). Z tohoto důvodu je nutné usilovat o dosažení únosnosti škod a přiměřenosti opatření proti jejich vzniku.

Nízké a nerovnoměrné zastoupení listnatých dřevin a jedle si žádá jejich umělé zavádění. Je nezbytné důsledně využívat možnosti řízené přirozené obnovy všude tam, kde jsou pro tento postup a očekávané pozitivní výsledky vhodné předpoklady. K realizaci tohoto záměru a k dosažení tohoto cíle by měl sloužit i tento "Projekt zvýšení stability lesních porostů na Liberecku".

Lze konstatovat, že lesní porosty řešené projektem jsou vzhledem ke konfiguraci terénu a zastoupení jednotlivých souborů lesních typů pro intenzivní lesnické hospodaření velmi náročné, avšak velmi vhodné pro realizaci opatření k zachování a vytváření podmínek přirozených nebo přírodě blízkých lesních společenstev a to jak z hlediska druhového, tak i z pohledu prostorové a věkové struktury lesních porostů.

LOKALIZACE PROJEKTU

Zájmové lokality „Projekt zvýšení stability lesních porostů na Liberecku“ jsou převážně součástí nadregionálního biokoridoru ÚSES, část z nich je v regionálním biokoridoru ÚSES a některé buď přímou součástí lokálních biocenter ÚSES, nebo s nimi těsně souvisí. Část lokalit se zároveň nachází v Přírodním parku Ještěd.

V případě lokálních biocenter (LBC) se jedná např. o tato LBC:

- U celnice – Město Hrádek nad Nisou
- Obecní louky – obec Bílý Kostel nad Nisou
- Nad pískovnou – obec Rynoltice
- Dolní Rychnov, Hraničnick, U Horáka – obec Rádlo

Zaujatá výměra projektu podle katastrálních území

| Katastrální území | Druh sazenic | Počet sazenic na lokalitě (ks) | Zaujatá výměra v projektu (ha) |
|----------------------------|---------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|
| Rynoltice | Jedle bělokorá | 1 250 | 0,25 |
| Rynoltice | Buk lesní | 1 000 | 0,10 |
| Bílý Kostel | Jedle bělokorá | 1 250 | 0,25 |
| Bílý Kostel | Buk lesní | 1 100 | 0,11 |
| Hrádek nad Nisou | Jedle bělokorá | 1 250 | 0,22 |
| Hrádek nad Nisou | Buk lesní | 1 300 | 0,13 |
| Hrádek nad Nisou | Dub letní | 1 600 | 0,16 |
| Kryštofovo Údolí | Jedle bělokorá | 750 | 0,12 |
| Šimonovice | Jedle bělokorá | 1 350 | 0,27 |
| Dlouhý Most | Jedle bělokorá | 500 | 0,08 |
| Dlouhý Most | Buk lesní | 1 000 | 0,10 |
| Rádlo | Jedle bělokorá | 1 400 | 0,24 |
| Rychnov u Jablonce n. Nis. | Jedle bělokorá | 1 250 | 0,25 |
| Celkem | | 15 000 | 2,28 |

Celková plocha, na které bude zvýšeno zastoupení listnatých dřevin a jedle je 2,28 ha

Obecné požadavky jakosti (kvality) sadebního materiálu

Jedním z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících úspěšnost Projektu zvýšení stability lesních porostů na Liberecku bude jakost (kvalita) použitého sadebního materiálu, který vždy podmiňuje úspěšnost následujícího vývoje lesního porostu ze stadia sazenic až do fáze zajištěné lesní kultury. Jedině přísným respektováním předepsané jakosti (kvality) zabráníme neúměrným ztrátám při obnově lesních porostů a zajistíme tak předpoklad pro budoucí naplnění všech požadovaných funkcí lesa včetně zajištění odolnosti a stability zakládaných lesních porostů. Využity budou sazenice prostokořenné i obalované dle konkrétního uvážení s přihlédnutím na vhodnost pro danou lokalitu.

PRŮBĚH PROJEKTU

Proběhlo vytipování pozemků vhodné pro výsadby a vhodných druhů dřevin, během jara budou tyto sazenice objednány a dle potřeby vyzvednuty ze školek. Proběhne výstavba oplocenek, které budou chránit jedle před okusem pupenů a větví ale i ohryzem kůry a vytloukáním. Následně budou pod odborným dohledem vysázeny dle klimatických podmínek na jaře – podzimu letošního roku a v dalších letech bude probíhat následná péče např. i formou ožínání či opravou oplocenek.

CO MŮŽEME NABÍDNOUT

Rozhodnete-li se nás podpořit, zajistíme významnou propagaci Vaší společnosti a to ve spojení s projektem, který bude dlouhodobě pomáhat lesům na Liberecku. Nabízíme Vám prostor pro Vaše v kalendáři Zaostřeno na Jizerky, který má již dlouhodobou tradici. I jeho prostřednictvím sháníme další prostředky na naše projekty. Dále bude Vaše společnost uvedena i ve výroční zprávě, na našich internetových stránkách a ve všech tiskovinách, které bude nadace ve spojení s výsadbami dřevin vydávat.

O NADACI

Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor byla založena v roce 1993 a je dosud jedinou environmentálně zaměřenou Nadací v Libereckém kraji. Zároveň je držitelem certifikátu Znamka kvality, která je udělována Fórem dárců ověřeným nadacím. Podnětem ke vzniku bylo plošné odlesnění vrcholových partií a poškození lesů Jizerských hor v důsledku imisní zátěže z tepelných elektráren v Polsku, Německu a Čechách. Při zrodu Nadace sehráli důležitou roli i bývalí ministři životního prostředí Josef Vavroušek, Bedřich Moldan a Ivan Dejmal. Hlavním posláním je podpora obnovy přírodě blízkých a ekologicky stabilnějších lesních ekosystémů a harmonické krajiny. Naplňování tohoto záměru by se neobešlo bez osvětových programů seznamujících obyvatele s ochranou přírody a s faktem, že smíšený les je sice nákladnější, ale zato stabilnější. Do obnovy přírodní skladby lesů a podpory ekovýchovy nainvestovala Nadace zatím zhruba 17 mil. Kč.

Na dobročinné projekty, které pomáhají Jizerským horám a jejich okolí, jsme za poslední 2 roky **přispěli částkou necelých 3 milionů Kč**. Díky příspěvkům našich dárců a sponzorů jsme například pomohli s revitalizací rašelinišť, protipovodňovými projekty, výzkumem chráněné střeve potoční, mezinárodní nocí pro netopýry, Mariánskou sklářskou poutí, řadou ekovýchovných projektů, zprůchodněním toku Smědé, obnovou návštěvnické infrastruktury, výsadbami původních druhů dřevin, knihou Jizerské hory – o lesích, dřevě a ochraně přírody, Kalmanachu 2015 nebo časopisu Krkonoše-Jizerské hory.

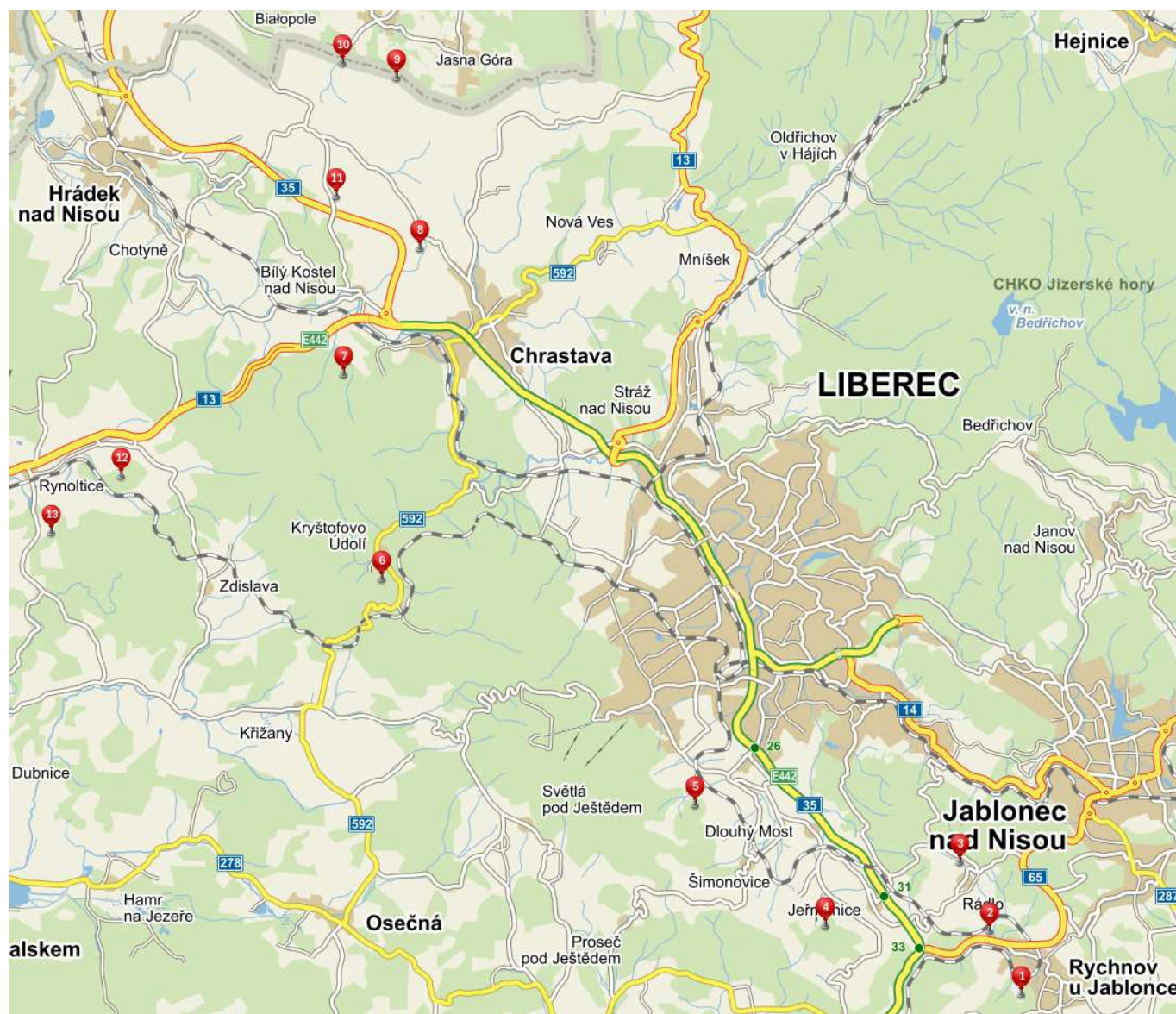
PŘEHLED MNOŽSTVÍ A TYPŮ SADEBNÍHO MATERIÁLU

| <i>Sazenice</i> | <i>Počet (ks)</i> | <i>Cena za kus s DPH (Kč)</i> | <i>Celkem s DPH (Kč)</i> |
|-------------------------------|----------------------|-------------------------------|--------------------------|
| Buk lesní | 4 400 | 7,50 | 33 000,- |
| Dub letní | 1 600 | 6,80 | 10 880,- |
| Jedle bělokorá | 9 000 | 8,60 | 77 400,- |
| <i>Celkem sazenice</i> | <i>15 000</i> | | <i>121 280</i> |

SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU

| <i>Položka</i> | <i>Množství</i> | <i>Cena (Kč)</i> |
|---|-----------------------|-------------------------|
| Buk lesní, Dub letní, Jedle bělokorá – nákup sadebního materiálu (rozpis výše) | 15 000 ks | 121 280,- |
| Náklady na výsadby – práce (5,- Kč á kus) | 15 000 ks | 75 000,- |
| Výstavba oplocenek pro jedle a duby (80,- Kč á metr) | 3 260 m | 260 800,- |
| Nátěry repelenty pro buky (1,- Kč á kus á půl roku) – nutno provádět 2x ročně po dobu 6 let | 4 400 ks x 2 x 6 let | 52 800,- |
| Ožínání pro duby (1,- Kč á kus á rok) – nutno provádět 2x ročně po dobu 3 let | 1 600 ks x 2 x 3 roky | 9 600,- |
| <i>Celkové náklady včetně DPH</i> | | <i>519 480,-</i> |

Orientační mapa



Legenda

Množství a typ výsadeb dle lokality:

- 1 - Jedle bělokorá 1 250 ks
- 2 - Jedle bělokorá 1 000 ks
- 3 - Jedle bělokorá 400 ks
- 4 - Jedle bělokorá 500 ks a buk lesní 1 000 ks
- 5 - Jedle bělokorá 1 350 ks
- 6 - Jedle bělokorá 750 ks
- 7 - Jedle bělokorá 1 250 ks a buk lesní 1 100 ks
- 8 - Jedle bělokorá 500 ks
- 9 - Jedle bělokorá 750 ks
- 10 - Dub letní 1 600 ks a buk lesní 300 ks
- 11 - Buk lesní 1 000 ks
- 12 - Jedle bělokorá 1 250 ks
- 13 - Buk lesní 1 000 ks

Odkaz na mapu: <https://mapy.cz/s/uUwA>